

сах підвищення кваліфікації, стажування на провідних вітчизняних та закордонних підприємствах та компаніях.

5. Забезпечення стабільності трудового колективу, підвищення трудової та соціальної активності працівників на основі вдосконалення матеріальних, соціально-культурних та морально-психологічних стимулів.

6. Забезпечення соціальних гарантій у сфері зайнятості шляхом працевлаштування та перенавчання вивільнених працівників, надання їм гарантованих законодавством пільг і компенсацій.

Соціальна відповідальність роботи служб персоналу має виступати в ролі потужного чинника створення умов для всебічного розвитку трудового колективу, формування у співробітників високого рівня лояльності та патріотичного ставлення до організації, підвищувати рівень продуктивності праці, покращувати соціально-психологічний клімат, забезпечувати реалізацію творчого потенціалу працівників.

Власники разом з працівниками служб персоналу повинні проводити виважену соціальну політику зважаючи на ефективність та вплив останньої на загальний результат роботи колективу та рівень конкурентоспроможності організації на ринку. Систематичне здійснення соціальної діяльності має за мету формування належного іміджу організації, як свідомого та відповідального суб'єкта, що переймається не тільки за економічні показники та прибутки, а й турбується про розвиток та соціальну захищеність власного персоналу.

*А. В. Максименко, канд. екон. наук, доц.
кафедра міжнародного обліку і аудиту,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»*

ГАРМОНІЗАЦІЯ ОПОДАТКУВАННЯ В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Реформування системи оподаткування і наближення податкової політики України до світових вимог зумовлюється проголошеною стратегічною спрямованістю України на трансформацію економічної політики. Мета полягає у підвищенні конкурентоспроможності економіки, активізації інноваційно-ін-

вестиційних процесів, що забезпечить динамічне економічне зростання.

Гармонізація оподаткування в Україні знаходиться на початковому етапі. З огляду на це, доцільним є творче використання норм світового права, яке спрямоване на вибір та використання тих, що найбільше відповідають реаліям та перспективам економічного розвитку України. На нашу думку, це дозволить якісніше піднести рівень відповідності вітчизняного механізму оподаткування до стандартів світового товарства.

Упродовж останніх років науковці приділяють значну увагу дослідженню теоретичних і практичних засад податкової політики держави в умовах інтеграційних процесів. Вагомим є добробок зарубіжних учених Ф. Велейоза, Дж. Вогета, Р. Б. Девіса, К. Петерса, В. Танзі, Е. К. Хайеса, Ф. Хейнеммана, П. Шварца та інших. Проблематиці трансформації податкової політики України під впливом інтеграційних процесів, присвячені праці сучасних українських науковців, серед яких варто назвати В. А. Валігуру, О. М. Воронкову, Л. М. Демиденко, Т. В. Кошук, А. І. Крисоватого, В. Ф. Опришка, І. В. Педь, Л. В. Трофімову, В. М. Федосова, В. О. Шевчука та інших. При всій значущості наукових розробок зарубіжних і українських вчених на сьогоднішній день недостатньо розкритими залишаються питання гармонізації оподаткування з урахуванням позитивного закордонного досвіду.

Метою дослідження є обґрунтування методичного підходу до оцінки ступеня гармонізації податків з використанням іноземного досвіду.

У більшості країн податкова система є основним джерелом фінансування широкого спектру соціальних та економічних програм. Шляхом сплати за суспільні блага і послуги, податки також забезпечують перерозподіл доходів, у тому числі на користь дітей, людей похилого віку та безробітних. Але рівень податкових ставок повинен бути ретельно обґрунтованим. Невдавні дослідження компаній у 123 країнах показують, що компанії вважають податкові ставки однією з перешкод на шляху здійснення діяльності.

Економічна та фінансова криза викликала ряд бюджетних обмежень для економік багатьох країн, тим не менш багато країн все ще віддають перевагу більш низьким ставкам податків на бізнес. Сімнадцять країн зменшили ставки податку на прибуток в 2009/2010 роках. Канада, Німеччина і Сінгапур за-

провадили зниження податків в 2009 році для того, щоб допомогти підприємствам подолати уповільнення економічного зростання.

Встановлення податкових ставок на прийнятному рівні може мати важливе значення для заохочення розвитку приватного сектору і формалізацію бізнесу. Це особливо актуально для малих і середніх підприємств, які сприяють створенню нових робочих місць і зростанню, але не значно збільшують доходи держави від податків. Натомість, зростання податкового тягара призводить до зростання тінізації економіки та більшому ухиленню від сплати податків.

Як свідчать дані, у 2010 році середній рівень ставок корпоративного податку по 33 країнам Організації економічного співробітництва і розвитку складав 25,3 %. Невисоким рівнем ставки корпоративного податку характеризуються Ірландія, Ісландія, Чилі, Словаччина, Польща, Угорщина та Чеська Республіка. Натомість, найвищими є ставки у Бельгії, Франції, США та Японії. Комбінована федеральна ставка корпоративного податку США і ставки штатів складають 39,2 %, тобто приблизно на 14 процентних пунктів вище, ніж середній рівень по 33 країнах [3].

Великобританія, наприклад, прийняла скорочення ставки податку на чотири процентних пункти з 28 відсотків до 24 відсотків, розраховане на 4 роки, починаючи з 2011 року Канада, найбільший торговий партнер США, з 1 січня 2011 року, скоротила свою ставку корпоративного податку з 18 відсотків до 16,5 відсотка. Японія, яка характеризувалась найвищою ставкою податку серед країн ОЕСР, нещодавно оголосила про свій намір знизити ставки на п'ять процентних пунктів, починаючи з 2011 року. Якщо це відбудеться, Сполучені Штати будуть мати найвищу ставку корпоративного податку в світі.

Українська податкова система є однією із найскладніших і найменш ефективних не лише серед країн Європейського Союзу, але й у глобальному порівнянні, про що свідчать міжнародні звіти та рейтинги, дослідження українських і зарубіжних економістів, а також оцінки інвесторів. Промовистим є той факт, що в рейтингу сприятливості податкових систем Paying Taxes 2010, підготовленому Світовим банком разом із Pricewaterhouse-Coopers, Україна посіла 181 місце серед 183 досліджуваних країн (табл. 1) [3].

Аналізуючи дані рейтингу, слід зазначити, що топ-десять включає в себе невеликі країни, а також країни, що є багати-

ми на ресурси. Але ці характеристики не є визначальними для рівня адміністративного тягара або загальних податкових ставок.

Деякі країни, особливо малі, обмежуються окремими сферами оподаткування. Наприклад, на Мальдівських островах і Кірибаті, оподатковуються, в основному, готелі і туризм. Інші економіки, такі як Катар, Об'єднані Арабські Емірати, Саудівська Аравія і Оман, є країнами, багатими на природні ресурси, і формують більшість державних доходів за допомогою інших засобів, ніж оподаткування.

Таблиця 1

РАНЖУВАННЯ ЕКОНОМІК СВІТУ ЗА ЛЕГКІСТЮ СПЛАТИ ПОДАТКІВ

Найлегше	Ранг	Найважче	Ранг
Мальдіви	1	Ямайка	174
Катар	2	Панама	175
Гонконг ОАР, Китай	3	Республіка Гамбія	176
Сінгапур	4	Болівія	177
Об'єднані Арабські Емірати	5	Венесуела, Боліварианська Республіка	178
Саудівська Аравія	6	Республіка Чад	179
Ірландія	7	Республіка Конго	180
Оман	8	Україна	181
Кувейт	9	Центральноафриканська Республіка	182
Канада	10	Білорусь	183

Розглядаючи основні тенденції щодо оподаткування, варто зазначити, що за останні шість років більше ніж 60 % країн зробили сплату податків простіше або знизили податковий тягар для місцевих підприємств (рис. 1, [3, с. 10]).

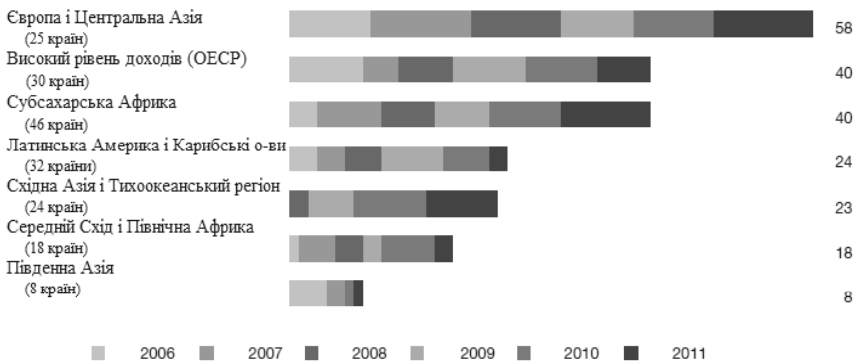

Рис. 1. Кількість запроваджених податкових реформ у більш ніж 60 % країнах, що спрощують сплату податків (2006—2011 рр.)

Узагальнюючи основні світові тенденції щодо оподаткування, можна відзначити зменшення податкових ставок, запровадження нового податкового законодавства, а також спрощення виконання податкових вимог, у тому числі зменшення кількості податкових платежів та часу, витраченого на податкові процедури, а також запровадження новітніх електронних систем.

Метою реформування податкової системи України є досягнення якісно нового стану, за якого будуть створені сприятливі умови ведення бізнесу, зростання споживчого попиту на внутрішньому ринку при одночасному динамічному збільшенні сукупних податкових надходжень до державного та місцевих бюджетів. Розв'язання накопичених у податковій сфері протиріч більшою мірою пов'язують з необхідністю створення єдиного правового поля у сфері податкових відносин. Прийняття і введення в дію Податкового кодексу [1] стало основою і передумовою здійснення податкової реформи. Цей документ не тільки об'єднує чинні нормативно-законодавчі акти, але й дозволяє розв'язати певні проблеми в побудові податкової системи держави.

Все це дозволить поступово забезпечити новий, якісний рівень вітчизняного оподаткування та наблизити його до світових стандартів. Основним завданням податкової реформи як однієї з найважливіших умов функціонування ефективної податкової системи є значне зниження і вирівнювання податкового тягаря; спрощеної системи оподаткування, посилення податкового контролю за рівнем витрат виробництва, мінімізація витрат виконання й адміністрування податкового законодавства, зниження ставок податків.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI* — ВР
2. *Ковалишин У. В.* Стан податкової системи України та шляхи її вдосконалення в умовах Євроінтеграції// *Наука й економіка.* — 2008 р. — № 3 (11).
3. *PricewaterhouseCoopers «Paying Taxes 2011: The global picture»*// study from PwC, the World Bank and IFC <http://www.pwc.com/gx/en/paying-taxes>.

М. Б. Махсма, канд., екон. наук, доц.,
кафедри управління персоналом та економіки праці,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

МОНІТОРИНГ РІВНЯ ЖИТТЯ СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕГІОНАЛЬНОЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ

Курс України на побудову соціально-орієнтованої ринкової економічної системи вимагає забезпечення її населенню рівня життя, що відповідає європейським соціальним стандартам. Сучасний етап розвитку економіки країни характеризується, на жаль, кризовими явищами падіння обсягів національного виробництва, зростанням безробіття, інфляції, і як наслідок, падінням рівня та якості життя переважної більшості населення. Особливо гостро це відчувається серед сільського населення, рівень доходів якого і до кризи дуже відставав від рівня життя жителів міст. Однією з відзнак соціально-орієнтованої економіки є забезпечення державою гідного рівня життя всім верствам населення незалежно від території проживання, статі, інших демо-економічних характеристик. Вирішення проблеми підвищення рівня життя сільського населення сьогодні неможливе без розробки дієвої, сучасної стратегії соціально-економічного розвитку регіонів, і відповідної їй регіональної політики держави у галузі формування доходів селян та підтримки їх рівня життя. Ефективність регіональної стратегії та політики формування рівня життя сільського населення багато в чому залежить від наявності достовірної інформації про доходи і витрати селян, стан ринку аграрної праці, демографічні процеси, соціальне середовище, умови прожи-